■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

دوشنبه ۲۴ شهریور ۱۳۹۹ | ۲۵ محرم ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۷۵۵ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Monday-September14,2020

حدیث روز: نهج‌الفصاحه

پیامبر اسلام (ص):
نیرومندترین شما کسی است که هنگام غضب بر خود تسلط داشته باشد.

پلک احساس: عطار

چو پیدا و نهان دانستی این راه
یقین می‌دان که نه این و نه آن است

امروز در تاریخ:

- درگذشت علی‌محمد حیدریان، نقاش (۱۳۶۹ش)
- درگذشت دکتر عبدالحسین زرین‌کوب، محقق، نویسنده و مولوی‌پژوه (۱۳۷۸ش)
- اعلام حکومت جمهوری در روسیه و پایان امپراتوری روسیه تزاری (۱۹۱۷م)
- ساخت پنی‌سیلین توسط الکساندر فلمینگ انگلیسی (۱۹۲۸م)

اوقات شرعی:
اذان ظهر: ۱۳/۰۰ غروب آفتاب: ۱۹/۱۳
اذان مغرب: ۱۹/۳۱ نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۷
اذان صبح (فردا): ۵/۲۲ طلوع خورشید (فردا): ۶/۴۷

پیش‌بینی آب و هوا دوشنبه

تهران	اهواز	اردبیل	اصفهان	بجنورد	خرم‌آباد	کرمانشاه	کرمان
۳۰ / ۲۰	۴۷ / ۲۷	۲۸ / ۱۰	۳۱ / ۱۲	۲۷ / ۱۱	۳۷ / ۱۷	۲۹ / ۱۴	۲۸ / ۸

حکمت ۵۳: نهج‌البلاغه

سخاوت بی خواستن، بخشیدن است و آنچه به خواهش بخشند یا از شرم است یا از بیم سخن زشت شنیدن.

تلنگر

روزنامه فقط کاغذ اخبار نیست

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

شاید اولین باری که روزنامه در ایران منتشر شد و اسمش را با ترجمه تحت‌اللفظی از معادل انگلیسی‌اش گذاشتند کاغذ اخبار، قرار بود واقعا و عملا همان کاغذ اخبار باشد. یعنی کاغذی که اخبار را داخلش بنویسند و در تیراژ بالا چاپ کنند و برسانند دست مردم. اوایلش واقعا هم همین‌طور بود اما هرجا که پای قلم به آن باز شود به‌ناچار پای لفاظی و کنایه و آرایه‌های ادبی هم باز می‌شود. کم‌کم لطایف قلم هم چاشنی روزنامه‌نگاری شد و نوشتار روزنامه از صرف خبررسانی درآمد و شد مجموعی از یادداشت‌ها و مقالات که کنار خبررسانی، کنایه هم به فلان ظلم می‌زد، نقد هم بر حکومت می‌کرد، ناکارآمدی را هم به تمسخر می‌گرفت و هزار جور کار و قابلیت دیگر که فقط خبررسانی نبود. حالا که کم‌کم تیراژ روزنامه‌ها کم می‌شود و مردمی که دوست دارند صبح به‌صبح روزنامه را از کیوسک بخرند دارد روزبه‌روز از تعدادشان کم می‌شود، تنها روزنامه به‌عنوان کاغذ اخبار از بین نمی‌رود. چون حالا دیگر روزنامه فقط وسیله خبررسانی نیست. حالا روزنامه‌ها و تیترها و عکس‌های روی جلدشان بر روند اتفاقات اجتماعی تاثیرگذارند حتی اگر خوانده نشوند. اما حالا که مردم ترجیح می‌دهند اخبار را به‌جای روزنامه از شبکه‌های اجتماعی دنبال کنند چه آفاتی یقه جامعه را می‌گیرد؟ چندی پیش با استاندار یکی از استان‌ها که محدوده تحت مسؤولیتش دچار مشکل است تماس گرفتم و او وقتی سوالم را بی‌پاسخ گذاشت، گفتم که با اجازه‌تان من همین را در روزنامه منعکس می‌کنم و گفت هر کاری که می‌خواهی بکن! درحالی‌که همین یکی دو دهه پیش مسؤولان نسبت به تک‌تک کلمات‌شان که بناست در روزنامه رسمی کشور منتشر شود حساس بودند، چون روزنامه‌ها به‌طور جدی خوانده می‌شدند و بعد از آن مطالبه شکل می‌گرفت. اما حالا در کدام شبکه اجتماعی باید بی‌پاسخی فلان مسؤول را ذکر کنیم که اعتبار روزنامه را داشته باشد؟

گفت‌وگو با حبیب دهقان‌نسب، بازیگر سریال خواب و بیدار

هنوز هم بی‌رقیب است

رویا نونهالی بازیگر نقش ناتاشا در سریال خواب و بیدار

کافه میرداماد

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

سریال «خواب و بیدار» که از شبکه آی‌فیلم بازپخش می‌شود یکی از بهترین آثار تلویزیون است؛ سریالی پلیسی که مهدی فخیم‌زاده آن را به سفارش نیروی انتظامی کارگردانی کرد. خواب و بیدار از معدود سریال‌های ایرانی است که در زمان پخش، خیابان‌ها را خلوت می‌کرد. آن سال‌ها خلوت شدن خیابان‌ها در زمان پخش یک سریال معیاری بود برای خوب بودن سریال. اتفاقی که در دهه ۶۰ برای سریال‌هایی مانند سال‌های دور از خانه (اوشین) و سلطان و شبان رخ می‌داد. دو سه قسمت از خواب و بیدار که پخش شد مردم نام ناتاشا را برای آن انتخاب کردند؛ بدمن و ضدقهرمان سریال که رویا نونهالی بازیگر آن بود. بازیگری که تا قبل از خواب و بیدار در تلویزیون دیده نشده بود و از همان قسمت اول که وارد داستان شد نشان داد قرار است این نقش را به یکی از بی‌نظیرترین نقش‌های خودش و تلویزیون تبدیل کند.

این‌که خواب و بیدار تاکنون چند بار از تلویزیون پخش شده مهم نیست. آنچه اهمیت دارد این که هنوز هم جذاب است و می‌تواند مخاطب را پای تلویزیون بنشاند. هنوز هم اصغر کپک که خود فخیم‌زاده بازی‌اش می‌کرد یکی از دوست‌داشتنی‌ترین بدمن‌هاست و می‌تواند حرص بیننده را در بیاورد. این که بدمن‌ها و ضدقهرمانان یک سریال برای مخاطب جذابند، یکی از برگ‌برنده‌های سریال خواب و بیدار بوده و هست و فخیم‌زاده در کارهایش چه سینمایی و چه تلویزیون نشان داده بدمن‌ها را می‌شناسد و می‌داند ظرفیت خوبی برای پردازش قصه دارند. فخیم‌زاده همان سال‌ها در مصاحبه‌ای درباره خواب و بیدار گفته بود اگر قرار است پلیس قدرتمند نشان داده شود، باید آدم‌های بد قصه هم قوی و باهوش باشند. تسلط و گیرانداختن بزهکار و تبهکار ساده لوح و نادان که پلیس قوی نمی‌خواهد. این کارگردان در جایی دیگر هم گفته بود مردم آمریکا شاید در عمرشان ماموران اف‌بی‌آی را نبینند، اما می‌دانید چرا احساس می‌کنند این ماموران مدام مراقب آنها هستند؟ چون ماموران در فیلم‌ها و سریال‌های آمریکایی زیاد دیده می‌شوند و این تکرار آن‌قدر زیاد شده که مردم حضورشان را باور کرده‌اند.

فخیم‌زاده در سریال خواب و بیدار تقریبا از همین ترفند استفاده کرد. تبهکاران قوی و باهوش و پلیس‌هایی که با هر بار شکست خوردن از آنها راهکارهای این تبهکاران را به مردم نشان می‌دادند. با حبیب دهقان‌نسب که در سریال خواب و بیدار نقش فرمانده پلیس را بازی می‌کرد هم‌صحبت شدم تا درباره موفقیت این سریال برایمان بگوید.

گل درشت نیست

این بازیگر قدیمی که در چند کار با فخیم‌زاده همکاری داشته درباره خواب و بیدار می‌گوید: خواب و بیدار سریال کاملی بود.. همه چیز درست سرجای خودش قرار داشت. فیلمنامه قوی بود و آقای فخیم‌زاده از سال‌ها تجربه خود در زمینه فیلمنامه‌نویسی استفاده کرده بود. بازیگران با دقت انتخاب شده بودند و کاملا منطبق با نقش بودند. بازی‌ها دقیق بود و باورپذیر. اضافه‌ای نداشت که بیننده را دلزده کند و کم هم نداشت که مخاطب را راضی نکند.

خواب و بیدار زمانی ساخته شد که پلیس ۱۱۰ با ساختاری جدید تازه شروع به کار کرده بود و نیروی انتظامی با سریال خواب و بیدار می‌خواست این ساختار و ماهیت و کیفیت آن را به مردم نشان دهد. مسؤولان نیروی انتظامی کارگردان خوبی برای این اثر انتخاب کرده بودند. آقای فخیم‌زاده سابقه طولانی در سینما و تلویزیون داشت و درس خوانده این رشته است. قابل اعتماد بود و نیروی انتظامی می‌دانست با سپردن کار به این فیلمساز دیگر لازم نیست نگران گل‌درشت شدن پیام‌هایی باشد که قرار است به مخاطب القا شود. اگر سفارش دهنده به سازنده اعتماد نداشته باشد، باید مدام مراقب او باشد و به او بگوید چه کند و چه نکند. اما اعتمادی که بین نیروی انتظامی و آقای فخیم‌زاده شکل گرفت باعث شد داستان مسیر درستی برای بیان موضوعاتی که سفارش‌دهنده مدنظر داشت، طی کند. همین گل‌درشت نبودن کار و پیام‌هایش یکی از دلایل موفقیت خواب و بیدار بود.

ناتاشا، ضدقهرمان دوست‌داشتنی

دهقان‌نسب می‌گوید: همه چیز در خواب و بیدار تازه بود و مخاطب ایرانی برای اولین بار بود که با آن مواجه می‌شد. ناتاشا یکی از جذاب‌ترین شخصیت‌های تلویزیونی بود که در خواب و بیدار دیده شد و هنوز هم همچنان در ذهن مخاطبان جذاب است. برای اولین بار در خواب و بیدار مردم با زنی مواجه شدند که شخصیت عجیب و غریبی داشت، باهوش بود و خلافکار. هم اصغر کپک را سرکار می‌گذاشت و کلافه می‌کرد و هم پلیس را. مردم خیلی زود به این شخصیت علاقه‌مند شدند و دیگر نمی‌گفتند سریال خواب و بیدار بلکه می‌گفتند سریال ناتاشا. واقعیت این است بعد از خواب و بیدار دیگر شخصیتی مثل ناتاشا در آثار تلویزیونی دیده نشد تا حالا که این شخصیت توانسته ردیف اول ضدقهرمانان زن تلویزیون را برای خود حفظ کند. بازی خانم نونهالی در این نقش عالی بود. بازی کاملی که هنوز هم کم‌نقص است؛ هر چند سریال‌های زیادی با موضوع زنان ساخته شد و مردم سریال‌های خارجی زیادی می‌بینند، اما ناتاشا هنوز جایگاه خود را میان مخاطبان دارد.

دهقان‌نسب درباره مواجهه جوانان و نسل جدید با سریال خواب و بیدار می‌گوید: وقتی بازپخش این سریال را تماشا می‌کنم و زیرنویس‌ها را می‌خوانم، متوجه می‌شوم جوانان هم خواب و بیدار را می‌بینند و با آن همراه می‌شوند. مثلا یک‌بار خواندم یکی از مخاطبان پیام داده بود که کاش ناتاشا کشته نمی‌شد تا سری دوم این سریال ساخته می‌شد. این نشان می‌دهد مردم هنوز هم این سریال را دوست دارند.

خواب و بیدار می‌تواند ادامه یابد

از دهقان‌نسب می‌پرسم، ایده خوبی است که سری دوم خواب و بیدار ساخته شود، اما ناتاشا کشته شده و نمی‌شود دیگر که می‌گوید: اگر تصمیم داشته باشند سری دوم را بسازند راهش را پیدا خواهند کرد. الان در سریال‌های معروف دنیا دیده می‌شود که با ترفندی قهرمان یا ضدقهرمان را دوباره به داستان برمی‌گردانند و کار را ادامه می‌دهند، مثلا نشان می‌دهند او نمرده بوده و زخمی و بی‌هوش شده. به نظرم اگر نیروی انتظامی تصمیم بگیرد سری دوم سریال را بسازد و آقای فخیم‌زاده هم تمایل به کارگردانی آن داشته باشد، ساخت سری دوم آن امکان‌پذیر است.

کیفیت مهم‌تر از کمیت است

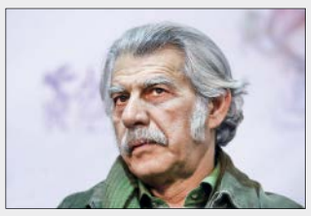

حبیب دهقان‌نسب در سریال «از سرنوشت» بازی کرده که فصل‌های اول و دوم آن پخش شده و فصل سوم آن هم به‌زودی نمایش داده خواهد شد. در سریال گیلدخت هم بازی می‌کند. این بازیگر می‌گوید: چند سالی تولیدات تلویزیونی کم شده بود، اما یکی دو سالی است چرخ تولیدات می‌چرخد و خدا را شکر آن روزهای کم‌کاری و بیکاری سپری شده. کمیت خوب شده، اما راستش را بخواهید آثار نمایشی در کیفیت می‌لنگند. بازیگران حرف اول را در آثار تلویزیونی و سینمایی می‌زنند اما وقتی نقش‌های اصلی به بازیگران تازه‌کار و بی‌تجربه داده می‌شود، کل اثر لطمه می‌بیند. فیلمنامه‌ها هم ضعیفند و همه اینها باعث شده سریال‌هایی مانند خواب و بیدار تولید نشود که در بازپخش‌های مکرر هم هنوز جذابند.

مقطع حساس کنونی

خرپیر، سگ‌پیر و معنای زندگی

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

خرپیری- که تمام عمر و جوانی خود را در راه خدمت صادقانه و شرافتمندانه به انسان‌ها و بردن بار آنها صرف کرده بود- پس از آن‌که از ارائه خدمت صادقانه و شرافتمندانه از طریق بردن بار باز ماند، در بیابان رها کردند تا برای خود جان به جان‌آفرین تسلیم کند.

خر با آخرین رمق خود به خرابه‌ای پناه برد و در آنجا دراز کشید تا در این لحظات آخر به معنای زندگی فکر کند. در این هنگام سگ پیری -که او نیز تمام عمر و جوانی خود را در راه خدمت صادقانه و شرافتمندانه به انسان‌ها و پاسبانی از آنها صرف کرده و او را نیز در پی ناتوانی‌اش از ارائه خدمت به‌دلیل کهولت‌سن در بیابان رها کرده بودند- وقتی بوی خر را احساس کرد با آخرین توان خود را به خرابه رساند تا در پی فوت خر از لاشه وی تناول کند و چند روزی بیشتر زنده بماند. خر وقتی حضور سگ را احساس کرد، فهمید به طمع لاشه او به خرابه آمده‌است. پس فکرکردن به معنای زندگی را رهاکرد و گفت: ای سگ، من خری سخت‌جانم و جان سگ دارم و ممکن است تا مدت‌ها در این خرابه بمانم و فوت نکنم.

برو و برای خودت فکر دیگری بکن. سگ گفت: اتفاقا من هم سگی نفهمم و اندازه خر نمی‌فهمم؛ لذا آنقدر همین‌جا می‌نشینم تا فوت کنی. خر گفت: پس حالا که هردو در انتهای زندگی خود به سر می‌بریم، بیا با هم به معنای زندگی بیندیشیم تا لااقل گذشت زمان را حس نکنیم.

سگ پذیرفت و با هم به تفکر در معنای زندگی مشغول شدند، اما هنوز به حاق موضوع نرسیده بودند که گله‌ای از شغال‌ها به خرابه حمله کردند و بدون این‌که به معنای زندگی یا مسائل محتوایی دیگر فکر کنند، ظرف چند ساعت سگ و خر را پاره‌پاره کرده و تناول کردند.

مرور و عبور با جام جم ۲۰ سال قبل

ترور پوتین ناکام ماند

رئیس سرویس امنیتی اکراین گفت: ماموران این سرویس ماه گذشته توطئه سوءقصد به جان ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه را ناکام گذاشتند.

لئونید درکاچ به خبرگزاری اینترفاکس روسیه گفت: توطئه‌گران برنامه‌ریزی کرده بودند حمله خود علیه پوتین را در خلال اجلاس غیررسمی کشورهای مستقل مشترک‌المنافع در کریمه انجام دهند. پوتین هجدهم ماه آگوست برای مذاکره درخصوص مسائل امنیتی و اقتصادی با رهبران ۱۲ عضو دیگر کشورهای مستقل مشترک‌المنافع وارد شبه‌جزیره کریمه شد اما مجبور شد همان روز برای بررسی بحران مربوط به کورسک به مسکو مراجعه کند. رئیس امنیت اکراین گفت: چهار نفر در ارتباط با این سوءقصد بازداشت شده‌اند. (صفحه ۱۳)

اولین امتحان حجازی در رشت

ناصر حجازی، یکی از جنجالی‌ترین مربیان فوتبال ایران از روز گذشته رسما با استقلال رشت آغاز به کار کرد.

اولین جلسه تمرین این تیم در زیر باران شدید در حالی برگزار شد که جمع بسیاری از علاقه‌مندان با حضور در محل تمرین این تیم به تشویق تیم محبوب خود که پس از سال‌ها دوباره به جمع لیگ یکی‌ها پیوسته، پرداختند. از سوی دیگر حجازی که سال گذشته با ذوب‌آهن جایی بهتر از ششمی لیگ کشور عایدش نشد دیروز و در اولین جلسه تمرین شخصا تیم را تمرین داد تا حضور خود را به‌طور رسمی به سایر مربیان اعلام کند. حجازی در اولین گام فردا باید در برابر سپاهان قرار گیرد. (صفحه ۱۵)

قطار تهران - دمشق به راه افتاد

هفته‌نامه سوری البعث‌الاقتصاد در گزارشی نوشت: ایران و سوریه اخیرا با راه‌اندازی قطار مسافربری تهران- دمشق -تهران از طریق خاك ترکیه به توافق رسیدند. این قطار هفته‌ای یك‌بار از تهران به دمشق و بالعکس حرکت خواهد کرد.

این توافق‌نامه در سفر اخیر یك هیات راه‌آهن سوریه به تهران به دست آمده است که بر اساس آن دو کشور در زمینه خدمت‌رسانی به مسافران، حمل‌ونقل، ترانزیت، ساخت تجهیزات راه‌آهن، مبادله کارشناس و ... همکاری خواهند کرد. ایران و سوریه با دعوت از طرف ترك و برگزاری نشستی در شهر حلب تسهیلات لازم برای راه‌اندازی قطار تهران- دمشق را فراهم خواهند کرد. (صفحه ۴)

JAM-E-JAM Vol.1 No.115, THU, SEP.14, 2000

با انتشار گزارش هیات اعزامی قوه قضائیه به استان لرستان و ارائه آن به آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی

مقصران حادثه خرم‌آباد از سوی سازمان بازرسی کل کشور معرفی شدند

نخستین المپیک هزاره سوم آغاز شد

نبض ثانیه‌ها در جشن دوستی جهان می‌زند

سبد سبد شادی از باغ سخاوت خواهیم چید

شیر شتر جایگزین شیرخشك

با مشخص شدن فواید استفاده از شیر شتر، صادرات این فرآورده ارزشمند غذایی افزایش یافته است.

به گزارش سی‌ان‌ان، شیر شتر که مزه آن همانند مزه شیر گاو و میزان پروتئین آن با پروتئین موجود در شیر گاو برابری می‌کند ۴۰ درصد کمتر از شیر گاو کلسترول دارد و مصرف آن برای بیماران قلبی به‌مراتب بهتر از مصرف شیر گاو است. با توجه به این حقایق در کشورهای آفریقایی به‌ویژه موریتانی باعث شده سرمایه‌گذاری در صنعت تولید شیر سالم و بسته‌بندی‌شده افزایش یابد و علاوه بر کاهش واردات شیرخشك منبعی جدید از درآمد برای این کشور ایجاد شود. شتر که همیشه به‌عنوان وسیله حمل‌ونقل در کشورهای خشك و کویری مطرح بوده اینك به‌عنوان منبع پروتئین نظر کارشناسان علوم تغذیه را به خود جلب کرده است. (صفحه ۱۲)

هشدار رخشان بنی‌اعتماد درباره ابتذال در سینما

رخشان بنی‌اعتماد به مناسبت صدسالگی سینما در موزه هنرهای معاصر سخنرانی کرد. این فیلمساز در بخشی از سخنانش گفت: «فیلمفارسی» به معنای ابتذال در فیلم‌های گذشته نیست بلکه ابتذال در بسیاری از فیلم‌های امروز است که رنگ و لعاب فرهنگی دارند اما بسیار مخرب‌تر از فیلم‌هایی هستند که نام فیلمفارسی بر آنها گذاشته شده است. (صفحه ۳)